

WHO ja Esiopetussuunnitelma

Tässä paperissa ovat 8 WHO:n osa-aluetta ja jokaisen alle on haettu JOITAIN lauseita valtakunnallisesta esiopetussuunnitelmasta. Tästä näkee varsin hyvin, että esiopetussuunnitelmaan on kyllä sisäänkirjoitettu kehotunnekasvatus (vaikka sanaa ”seksuaalisuus” tai ”kehotunnekasvatus” tai ”seksuaalikasvatus” ei ole).

Keho ja ihmisen kehitys

- Jokainen lapsi on ainutlaatuinen ja arvokas juuri sellaisena kuin hän on.
- Lapset saavat esiopetuksessa tietoa oikeudestaan turvalliseen elämään, arvostavaan kohteluun ja koskemattomuuteen.
- Vahvistetaan lapsen myönteistä minäkuvaa
- Lasten erilaisuutta sekä erilaisia tapoja toimia ja oppia arvostetaan.
- Lasten kokeman turvallisuuden perustana ovat keskinäiseen kunnioitukseen ja huolenpitoon perustuva toimintakulttuuri.
- Lasten laaja-alaisen osaamisen kehittymiseen vaikuttaa opeteltavia tietosisältöjä enemmän se, miten esiopetuksessa työskennellään, millaisiksi oppimisympäristöt rakennetaan sekä miten lasten oppimista ja hyvinvointia tuetaan.
- Lapsen minäkäsitys vahvistuu arvostavan vuorovaikutuksen, monipuolisten oppimiskokemusten sekä kannustavan palautteen avulla.
 - *Lapset kehittävät mielellään kehollisia leikkejä, kuten oman kehon koskettaminen, näyttäminen ja tutkiminen; toisen lapsen koskettaminen, katsominen ja tutkiminen; sekä erilaiset painit ja läjät. Se on lapsilähtöisiä kehollista ilmaisua, oppimista ja leikkiä, jota tulisi arvostaa ja jossain määrin mahdollistaa (koskettamisen ja turvallisuuden säännöt muistaen), koska se syntyy lapsen tarpeesta edistää kehotuntemusta, normeja ja kehonkuvaa.*

Tunteet

-Lapsilla on oikeus ilmaista itseään ja ajatuksiaan, käsitellä tunteita ja ristiriitoja sekä kokeilla ja opetella uusia asioita. Esiopetus tukee lasten kykyä ymmärtää arvoja, noudattaa terveellisiä elämäntapoja sekä kehittää tunnetaitojaan ja kauneudentajuun.

-Lapsia rohkaistaan ja ohjataan tunnistamaan, ilmaisemaan ja säätelemään erilaisia tunteita.

-Onnistumisen kokemuksilla ja kannustavalla palautteella tuetaan lasten myönteisen itsetunnon kehittymistä.

Seksuaalisuus, identiteetti, itsetunto, mielihyvä, läheisyys

-Opetuksessa haetaan tietoa hygieniasta ja harjoitellaan siihen liittyviä perustaitoja osana esiopetuksen arkea.

-Lasten oppimisedellytykset, sosiaaliset taidot ja myönteinen minäkuva vahvistuvat, kun he saavat valmiuksia ympäröivän maailman jäsentämiseen. Nämä valmiudet kehittyvät, kun lapset tutkivat, tulkitsevat ja ilmaisevat itseään.

- *myös jos lapsen tutkimuksen ja ihmettelyn kohteena on seksuaalisuus tai sukupuolen ilmentäminen*

-Yhdessä työskenneltäessä lapsia rohkaistaan kyselemään, ihmettelemään, tutkimaan, päättämään.

-Esiopetuksen keskeisenä tehtävänä on edistää lapsen kasvu-, kehitys- ja oppimisedellytyksiä. Toimintaa suunnitellaan lapsilähtöisesti ja sen tehtävä on vahvistaa lapsen myönteistä minäkuva. Esiopetuksella on suuri merkitys lasten kasvun tuen tarpeiden varhaisessa havaitsemisessa, tuen antamisessa ja samalla vaikeuksien ehkäisemisessä.

Ihmissuhteet, moninaisuus, elämäntyylit

-Vuorovaikutustaidoilla sekä kyvyllä ilmaista itseään ja ymmärtää muita on tärkeä merkitys yksilön toimintakyvylle ja hyvinvoinnille kulttuurisesti monimuotoisessa maailmassa. Taito kuunnella, tunnistaa ja ymmärtää eri näkemyksiä kuuluu hyvään vuorovaikutukseen ja kulttuuriseen osaamiseen. Myönteisten ihmissuhteiden luominen ja ongelmatilanteiden rakentava ratkaiseminen edellyttävät yhteistyötaitoja. Esiopetuksen tehtävä on tarjota lapsille mahdollisuuksia harjoitella vuorovaikutus- ja ilmaisutaitoja turvallisesti vertaisryhmän ja lähiyhteisön aikuisten kanssa.

-Lapsia rohkaistaan tutustumaan toisiin ihmisiin ja toimimaan heidän kanssaan. Juhlat, leikit ja yhteistyöhön perustuva toiminta luovat mahdollisuuksia harjoitella käyttäytymistä eri tilanteissa ja erilaisten ihmisten kanssa. Lapsia kohdellaan arvostavasti ja heitä ohjataan ystävällisyyteen ja hyviin tapoihin. Lasten kanssa tutustutaan lähiympäristöön ja sen kulttuuriseen monimuotoisuuteen. Lapsia ohjataan arvostamaan oman ja toisten perheiden perinteitä ja tapoja.

-Lasten kanssa pohditaan ystävyyttä ja toisten kunnioittamista, ilon ja pelon aiheita, tyttöinä ja poikana olemiseen liittyviä oletuksia sekä oikean ja väärän erottamista. Yhteisten keskustelujen lisäksi luontevia tapoja eettiseen kasvatukseen antavat esimerkiksi roolileikit sekä sadut ja median kertomukset. Opetuksessa voidaan hyödyntää sosiaalisia taitoja ja tunnetaitoja kehittäviä opetusohjelmia ja materiaaleja.

-Lapsia ohjataan ymmärtämään hyvien ihmissuhteiden merkitystä hyvinvoinnille ja terveydelle.

-Lasten oppimisedellytykset, sosiaaliset taidot ja myönteinen minäkuva vahvistuvat, kun he saavat valmiuksia ympäröivän maailman jäsentämiseen. Nämä valmiudet kehittyvät, kun lapset tutkivat, tulkitsevat ja ilmaisevat itseään ja maailmaa erilaisia ilmaisun taitoja harjoittelemalla. Harjoittelu tukee myös lasten keskittymiskyvyn ja itsesäätelytaitojen kehittymistä.

-Arjen eettisten valintojen pohdinta sekä omien tunnetaitojen kehittäminen ja rakentavan käyttäytymisen harjoittelu vahvistavat lasten vuorovaikutustaitoja.

-Esiopetuksen erityisenä tavoitteena on edistää yhteistyössä huoltajien kanssa vahvistaa lasten sosiaalisia taitoja ja tervettä itsetuntoa leikin ja myönteisten oppimiskokemusten avulla.

- *Lasten kasvulle, kehitykselle tai terveydelle mahdollisesti haitallisiin kasvatustapoihin on puututtava.*

-Esiopetuksen aikana lapset tutustuvat lähiympäristöön, sen ihmisiin ja luontoon sekä näiden moninaisuuteen.

- *Jokaisella lapsella on oikeus tulla kuulluksi, nähdyksi, huomioon otetuksi ja ymmärretyksi yksilönä ja yhteisönsä jäsenenä. Lapsilla on oikeus rakentaa käsitystään itsestään ja maailmasta omien lähtökohtiensa mukaisesti.*

Terveys, hyvinvointi, turvallisuus

-Esiopetuksen tehtävä on vahvistaa lasten hyvinvointiin liittyviä taitoja.

-Lasten kanssa pohditaan heidän hyvää oloaan edistäviä ja haittaavia tekijöitä. Heitä ohjataan pyytämään ja hakemaan apua tarvittaessa.

-Esiopetuksen tehtävänä on luoda pohjaa terveyttä ja hyvinvointia arvostavalle ja liikunnalliselle elämäntavalle sekä kehittää lasten terveysosaamista ja turvataitoja.

Lisääntyminen, hedelmällisyys

-Harjoitellaan elämän perustaitoja.

- *Lapsille opetetaan myös seksuaalisuuteen liittyviä taitoja sekä tietoja ja lasten kysymyksiin vastataan ikätasoisesti*
- *Myös kun lapsi kysyy raskaudesta, lisääntymisestä, mistä vauvat tulee, seksistä.*
- *Aikuisten tulee osata vastata.*

Normit

-Esiopetus toimintaympäristönä tukee lasten tasa-arvoisuutta. Siihen sisältyvät muun muassa mielipiteiden ja sukupuolten tasa-arvo. Esiopetus edistää lasten mahdollisuuksia kehittää kykyjään ja tehdä valintoja ilman sukupuolesta johtuvia ennako-odotuksia ja rajoituksia. Tasa-arvopyrkimyksiä täydentää laaja-alainen yhdenvertaisuuden periaate.

-Esiopetuksen henkilöstön avoin ja kunnioittava suhtautuminen erilaisiin perheisiin sekä kotien erilaisiin katsomuksiin, uskontoihin, perinteisiin ja kasvatusnäkömääksiin on rakentavan vuorovaikutuksen ja opetuksen perusta.

-Lasten kanssa työskentelevien aikuisten on tärkeä tiedostaa, että heidän tapansa toimia ja olla vuorovaikutuksessa välittyy mallina lapselle.

-Tutustuminen lähiyhteisön tapoihin sekä uskontoihin ja muihin katsomuksiin yhdessä kokonaisuuden muiden tavoitteiden kanssa tukee lasten kulttuurisen osaamisen ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä sekä ajatteluun ja oppimiseen liittyvää laaja-alaista osaamista. Opetuksessa toimitaan yhteistyössä huoltajien kanssa kunkin perheen taustaa, katsomuksia ja arvoja kuullen.

Oikeudet

-Leikki ja muut lapsille ominaiset tavat oppia ja työskennellä ovat opetuksen ja toiminnan lähtökohtana.

- *Leikeissä lapset voivat tuoda esiin näkemiään tai kokemiaan seksuaalisuuteen liittyviä kysymyksiä tai hämmäntäviä tai traumaattisia kokemuksia. Näihin tilanteisiin tulee suhtautua kuunnellen, kysyen, selittäen ja tarvittaessa avun piiriin ohjaten.*

-Lasta kuullaan ja hän on mukana toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä.

-Jokaiselle lapselle yksilöllinen suunnitelma (leops)

-Opetuksen järjestämisessä on otettava huomioon myös velvoitteet, jotka tulevat muusta lainsäädännöstä sekä kansainvälisistä sopimuksista, joihin Suomi on sitoutunut. Tällaisia ovat muun muassa yhdenvertaisuuslaki, tasa-arvolaki, Euroopan ihmisoikeuksien sopimus ja YK:n lapsen oikeuksien sopimus.

- *lapsen seksuaalinen kehitys ja seksuaaliterveys suojattava*
- *lapsen iänmukaiseen seksuaalisuuteen suhtauduttava suojaten ja tukien*
- *lapsen huolestuttava seksuaalinen käytös tunnistettava ja osattava toimia lasta auttavalla tavalla*

-Perusopetuslain mukaan esiopetuksen tavoitteena on osaltaan tukea lasten kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antaa heille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja. Esiopetuksella on myös tasa-arvoisuuden edistämisen tehtävä.

- *Tiedot ja taidot Kehotunnekasvatuksesta*
- *Lapsen iänmukaiseen kehitykseen kuuluu oleellisena osana kehoon, tunteisiin ja ihmisenä olemiseen tutustuminen ja lapsella on oikeus itseilmaisuuksiin, mielipiteisiin ja ajatuksiin näistä asioista turvassa.*

-Jokaisella lapsella on oikeus tulla kuulluksi, nähdyksi, huomioon otetuksi ja ymmärretyksi yksilönä ja yhteisönsä jäsenenä. Lapsilla on oikeus rakentaa käsitystään itsestään ja maailmasta omien lähtökohtiensa mukaisesti.

- *Lapsia kannustetaan auttamaan toisia ja pyytämään tarvittaessa apua. Lasten on tärkeä saada kokea ja tietää, että he lapsina ovat oikeutettuja aikuisten apuun ja suojeluun.*
- *Myös jos lapsi ilmaisee identiteettiään, sukupuoltaan tai seksuaalisuuttaan omintakeisilla tavoilla.*

